

S Y L L A B U S (Mülki Müdafiə və tibbi biliklərin əsasları)

Ümumi məlumat	Fənnin kodu və adı	MED315 Mülki Müdafiə və Tibbi Biliklərin əsasları
	Kreditlərin sayı	6 kredit
	Departament	Bioloji elmlər
	Program	Bakalavr
	Tədris semestri	2018/2019 Payız
	Fənni tədris edən müəllim	Pərvanə Baxşəliyeva / Mayis Talishinskiy
	E-mail	parvana.bk@mail.ru
	Telefon	421 6335 (daxili nömrə 242) Bioloji elmlər departamenti
	Dərs otağı, dərs cədvəli	Bəşir Səfər oğlu 122, (Nizami kampusu) D qrupu: Mühazira/Seminar məşğələ: Çərşənbə 15:20-16:50; 17:00-18:30
	Məsləhət saatı	Tələbələrlə razılaşmadan sonra vaxt təyin ediləcək
Prerekvizitlər	Yoxdur	
Tədris dili	Azərbaycan dili	
Fənnin növü	Məcburi seçmə	
Dərsliklər və əlavə ədəbiyyat	<p>Əsas dərsliklər:</p> <ol style="list-style-type: none"> Şadlinski V.B., Hüseynova G.A. İnsan anatomiyası. Dərslik. Bakı, "Müəllim" nəşriyyatı, 2009, 240 s. Əliyev S.C. Tibbi biliklərin əsasları. Dərslik. Bakı, 2004 Ocaqov H.O. Fövqəladə hallarda təhlükəsizlik (Defensiologiya) (Ali məktəblər üçün dərslik). Bakı, 2012, 368 s. Musayev A.H. Mülkü müdafiə tibbi xidmətinin təşkili. Dərslik. Bakı, "Təbib" nəşriyyatı, 2011, 165 s. Feyzullayeva T.Ə., Ələkbərova S.Ə., Məmmədova F.Ə. Mülki müdafiə və tibbi biliklərin əsasları. Dərslik. Bakı, 2006. Əzizov A. Əməyin mühafizəsi. Bakı, 2008. <p>Əlavə vəsaitlər:</p> <ol style="list-style-type: none"> Vəliyev Ş.Q. İnsan anatomiyası və fiziologiyası. Dərslik. Bakı, 2001. Məmmədov A.M., Sudakov K.V. Normal fiziologiya. Dərslik. Bakı, "Təbib" nəşriyyatı, 2011. Həsənov Ə.B. Patoloji anatomiya. Dərslik. Bakı, "Elm" nəşriyyatı, 2003, 780 s. Məmmədov Y.C., Təqdisi C.H., İslamzadə F.İ. Patoloji fiziologiya. Dərslik. Bakı, "Maarif" nəşriyyatı, 1989, 752 s. Məmmədhəsənov R.M. Daxili xəstəliklər. Dərslik. Bakı, Qismət, 2008, 464 s. Cəfərov Ç. Ümumi cərrahlıq. Dərslik. Bakı, 2006, 552 s. İsayev C.P. İnfeksiyon xəstəliklər. Dərslik. Bakı, Təhsil, 2009, 443 s. Əzizov V.Ə., Axunbəyli A.Ə., Alimetov S.N. Təbabətdə böhrənlə hallar və təxirəsalınmaz tibbi yardım. Dərs vəsaiti. Bakı, "Təbib" nəşriyyatı, 1995, 112 s. Tibb bacısının məlumat kitabı / N.R.Paleyevin redaktəsi ilə (Tərcümə edəni: Ə.Q.Cəfərov). Bakı, 2008, 528 s. Ocaqov H.O., Danyalov Ş.D. Həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyinin nəzəri əsasları. Dərs vəsaiti. Bakı, 2008, 140 s. Orlov A.T. Охрана труда в строительстве. Учебник. М., 1987. Сахно И.И., Сахно В.И. Медицина катастров (организационные вопросы). М., 2001, 560 с. Руководство для врачей скорой помощи. Под редакцией В.А.Михайлова. 2-е изд. Л.: Медицина, 1989, 544 с. Михайлов Л.А. Безопасность жизнедеятельности. 2-е издание. Учебник. М., 2008. 	

	14. Təbii fəlakətlər riskinin azaldılması üzrə müəllimlər üçün metodik vəsait / DIPECHO layihəsi.		
Tədris metodları	Mühazirə		x
	Qrup müzakirəsi		x
	Praktik tapşırıqlar		x
	Praktik məsələnin təhlili		x
Qiymətləndirmə	Komponentləri	Tarix/son müddət	Faiz (%)
	Davamiyyət	Semestrin sonunda	5
	Fəallıq	Hər dərs	5
	Yazılı yoxlama işi (Quiz)	Semestr ərzində 2 dəfə (aralıq və final imtahanlarından əvvəl)	10
	Prezentasiya	Semestr ərzində	10
	Aralıq imtahani	Cədvəl üzrə	30
	Final imtahani	Cədvəl üzrə	40
	Yekun		100
Kursun təsviri	<p>Bu kurs insanın həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyi (tibbi biliklərin əsasları, əmək mühafizəsi və mülki müdafiə) məsələlərini əhatə edir.</p> <p>Tibbi biliklərin əsasları bəhsini həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyinin tibbi əsasları, insan orqanizminin normal anatomiyası və fiziologiyası haqqında, fövqəladə hallarda zəhərlənmələr və xəstələnmələr zamanı ilk yardım və xəstələrə qulluq, xəstəlik haqqında anlayış, müxtəlif sistemlərin xəstəliklərinin təsviri, həkiməqədər yardım və profilaktikası, qəzalar və fəlakətlər zamanı tibbi yardım barəsindəki biliklərə həsr olunmuşdur.</p> <p>Əmək mühafizəsi bəhsini özündə istehsalatda həyat fəaliyyətinin ümumi məsələlərini, insan-yaşayış və iş mühiti sistemində neqativ amilləri, təhlükəsizlik texnikasını, yanğın və partlayış hadisələrində həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyini eks etdirir.</p> <p>Vahid Sağlamlıq (One Health) bəhsini insan, heyvan və bitki daxil olmaqla qida və ətraf mühitin ən yaxşı sağlamlığına nail olmaq üçün müxtəlif yerli tədbirlərin, xəstəliklərin idarə edilməsi və qarşısının alınması strategiyaları haqda məlumatları eks etdirir.</p> <p>Mülkü müdafiə bəhsini fövqəladə hallar və onların xarakteristikası, fövqəladə hallarda yaranmış şəraitin qiymətləndirilməsi və əhalinin mühafizəsi, obyektlərin işinin dayanıqlığı, rabitə, xəbərdarlığın təşkili və həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyinin təminini, fövqəladə hadisələrdən mühafizə sahəsində əhalinin hazırlanması haqqındaki məlumatları cəmləşdirir.</p>		
Kursun məqsədi	Tələbələrə insan orqanizminin anatomo-fizioloji xüsusiyyətləri və xəstəlikləri haqqında biliklərin öyrədilməsi, əmək təhlükəsizliyi məsələləri, mülkü-müdafiə tədbirləri, fövqəladə hallarda tibbi fəaliyyətin prinsipləri, ilk tibbi yardım və onun təşkili haqqındaki məlumatlarınınçıtdırılmasıdır.		
Tədrisin (öyrənmənin) nəticələri	<p>Kursun sonunda tələbələr nəyi bilməlidirlər və bacarmalıdırular:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. İnsan orqanizminin inkişaf qanuna uyğunluqlarını bilərək, insanların yaş dövrünə uyğun dəyişiklərini izah etmək 2. Sağlamlıq və xəstəlik haqqında mənimsənilən ümumi məlumatlara əsasən onları fərqləndirmək 3. Tipik patoloji proseslərin bəzi formalarının (hüceyrə zədələnməsi, mikrosirkulyasiya və periferik qan dövranının pozulması, iltihab və qızdırma) baş vermə səbəblərini izah etmək 4. Yaniqları və yanma dərəcələrini fərqləndirərək müvafiq yardımın göstərilməsini bacarmaq 5. Kapilyar, venoz və arterial qan damarlarını fərqləndirmək və müvafiq damarların qanaxmaları zamanı zamanı ilk yardım göstərmək 6. Ürəyin dayanması, bayılma və epilepsiya tutmalarını izah etmək, ilk yardım zamanı insan həyatını xilas etmək üçün fərqli üsullardan istifadə etməyi bacarmaq 7. İlk yardım gələnə qədər süni tənəffüs verməyi başarmaq və bunun yaşdan asılı olaraq müxtəlif üsullarını bilmək 8. İstehsalat sahələrində həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyinin təminini və insanlar üçün təhlükə törədən amilləri müəyyənləşdirməyi bacarmaq 		

	<p>9. Planetin vahid sağlamlığının, insan, heyvan və bitkilər daxil olmaqla ekosistem sağlamlığının nədən ibarət olduğunu izah etmək</p> <p>10. Fövqəladə hallar və onların baş vermə səbəblərini izah etmək</p> <p>11. Fövqəladə hallar zamanı qorunmaq və və ilk yardım üsullarını izah etmək</p> <p>12. Fövqəladə hadisələrin xəbərdar edilməsinin növlərini fərqləndirmək və vasitələrindən istifadə etmək, fövqəladə hallarda davranış qaydalarının əhaliyə çatdırılması üsulları və yollarını bilmək</p> <p>13. Fövqəladə hallarda əhalinin mühafizəsinin prinsipləri və üsullarını, zədələnmiş insanlara ilk tibbi yardımın göstərilməsini bacarmaq</p>
Qaydalar (tədris siyaseti və davranış)	<p>Dərsin təşkili</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fənnə aid ümumi xarakterli məlumatlar mühazirə zamanı tələbələrə çatdırılacaqdır. - Yeni mövzu əyani vasitələrin (PPT və video fayllar) nümayishi ilə izah ediləcəkdir. - Aralıq və final imtahanları öncəsi tələbələrin mənimsəmə səviyyələri (<i>Quiz</i>) yoxlanılacaqdır. - Seminar məşğələləri zamanı tələbələrin əvvəlki mövzunu mənimsəmələri <u>sifahi və yazılı sorğunun keçirilməsi</u> ilə hər dərs qiymətləndiriləcəkdir, semestrin sonunda isə ortaq qiymət çıxarılaçaqdır (<i>Fəallıq</i>). - Semestr ərzində fərdi mövzuda prezentasiyaların verilməsi vacibdir. Prezentasiya vaxtı, sonunda müzakirə də daxil olmaqla 15-dəqiqədən artıq olmamalıdır. Prezentasiya mövzuları və qaydaları haqda dərsdə daha geniş tanışlıq olunacaqdır. <p>Ümumi qaydalar</p> <p>Davamiyyət</p> <p>Tələbələrin bütün dəslərdə iştirakı vacibdir. Tələbələr müəyyən səbəblərdən dəslərin buraxılması (xəstəlik, ailə vəziyyəti və s.) haqqında məlumatı fakültə dekanlığına təqdim etməlidirlər. 25%-dən artıq dərs bu raxan tələbələr imtahana buraxılmır.</p> <p>Gecikmə</p> <p>Tələbə dərsə 15 dəqiqədən artıq gecikmişdirsə, onun dərs otağına daxil olması və dərsə maneçilik törətməsinə icazə verilmir. Buna baxmayaraq, tələbə ikinci dərs saatına buraxıla bilər.</p> <p>Yoxlama işi (Quiz)</p> <p>Müəllimə və dekanlığa qabaqcadan məlumat verilən səbəblərdən yoxlama işində iştirak etməyən tələbə yoxlama işini növbəti həftədə yaza bilər.</p> <p>İmtahanlar</p> <p>Tələbənin imtahanda iştirakı və ya imtahanın buraxılması ilə bağlı bütün məsələlər fakültə rəhbərliyi tərəfindən həll olunur. İmtahanda iştirak etməmə yalnız dekanlığın icazəsi ilə mümkündür. İctimai fəaliyyətlə əlaqədar imtahanlardan yayınma hallarına yol verilmir. İmtahanlar kumulyativ xarakterli olmalıdır. Aralıq və yekun imtahanların mövzuları tələbələrə imtahandan öncə verilir. Son imtahanda sualların əksəriyyəti aralıq imtahandan sonra keçirilmiş materialların əsasında tərtib olunur.</p> <p>Tələbənin kursu başa vurmaşı</p> <p>60% və daha artıq bal toplamış tələbə kursu bitirmiş hesab olunur. Əks halda tələbə bu kursu yenidən keçməlidir.</p> <p>İmtahan qaydalarının pozuntuları</p> <p>İmtahanlarda mövcud qayadaların pozulması (köçürmə cəhdleri, köçürmələr, imtahanın gedisi pozmaq və digər qanunsuz hərəkətlər) hallarında tələbənin imtahan işi ləğv olunur.</p> <p>Dəslərdə davranış</p> <p>Tələbə dərs zamanı müvafiq akademik şəraitin yaradılması üçün mümkün olan hər şeyi etməlidir. İcazəsiz danışığa, lüzumsuz hərəkətlər və s. qeyri-etik davranışa qətiyyən yol verilmir. Tələbə dərsdə fəal şəkildə iştirak etməli, lazımlı olduqda suallar verməli və müzakirələrdən kənarda qalmamalıdır.</p> <p>Dərs zamanı dərs prosesini və etik qaydaları pozmaq, həmçinin tələbələr arasında icazəsiz müzakirələr və mobil telefonlardan istifadə qadağandır.</p>

MÖVZULAR ÜZRƏ SAATLARIN TƏXMİNİ BÖLGÜSÜ VƏ TƏQVİM-TEMATİK PLAN

Həfə	Tarix (planlaşdırılmış)	Mövzular	Saatlar		<u>Qeyd:</u> Tələbələrə verilən material- gündəlik mühazirədir
			Mühazirə messagħe Praktik	Saatlar	
1	19.09.2018	<p><u>Tibbi biliklərin əsasları</u></p> <p>Mühazirə 1. Life Science (Tibbi biliklərin əsasları, həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyi və Mülki müdafiə) fənni, onun vəzifələri. İnsan orqanizminin müxtəlif şəraitə adaptasiyası, ekoloji faktorlar, onların insan orqanizminə təsiri. Sağlamlıq və xəstəlik anlayışları. Tipik patoloji proseslərin bəzi formaları (hüceyrə zədələnməsi və iltihab). Epidemiologianın əsasları. Dezinfeksiya, dezinseksiya, deratizasiya. Fövqəladə hallarda əhalinin tibbi təminati və tibbi xidmətin təşkili. İlk tibbi yardım və onun təşkili. Gündurma zamanı ilk yardım.</p> <p>Tibbi yardımın anatomik-fizioloji əsasları. İnsan orqanizminin hüceyrə və toxumalarının quruluş və funksional xüsusiyyətləri. Qan və limfa sistemləri. Qan qrupları və rezus-amil haqqında anlayış. Donorluq və qan hazırlığı. Qanın laxtalanması. Qanaxmaların təsnifi. Tənəffüs sisteminin morfo-funksional xüsusiyyətləri və xəstəlikləri. Həzm sisteminin morfo-funksional xüsusiyyətləri və xəstəlikləri. Dayaq-hərəkət aparatının morfo-funksional xüsusiyyətləri və xəstəlikləri. Ürəyin morfo-funksional xüsusiyyətləri və xəstəlikləri. Sinir sistemi və duyuğu üzvləri. Endokrin sistem və xəstəlikləri. Bədən hərarəti, nəbz, arterial təzyiq: onların təyini və qiymətləndirilməsi.</p>	3	1	
2	26.09.2018	<p>Mühazirə 2. Fövqəladə hallarda zədələnmiş adamlara yardım, istifadə olunan dərmanlar. Yumşaq toxumaların əzilməsi. Bağların, vətərlərin və əzələlərin gərilməsi və qırılması. Çıxiqlar, sümük sınıqları. Bu proseslər zamanı ilk tibbi yardım. İmmobilizasiya, şinaların qoyulması. Miokard infarkti, kəskin ürək (ürək astması, ağıciyər ödemi) və damar (bayılma, kollaps) çatmamazlığı zamanı ilk tibbi yardım. Ürəyin qapalı masajı. Dəri üzəri, dərialtı, əzələdaxili və venadaxili inyeksiyaların yerinə yetirilmə üsullarının öyrədilməsi. Qapalı və açıq zədələnmələr. Zədə şoku. Ürək fəaliyyətinə təsir edən maddələr. Damargenəldici və spazmolitik dərman maddələri. Qanın laxtalanmasına təsir edən maddələr. Mikroblar əleyhinə işlədirilən maddələr.</p>	3	1	
3	03.10.2018	<p>Mühazirə 3. Fövqəladə hallarda zəhərlənmələr və xəstəliklər zamanı həkimə qədər ilk yardım və xəstələrə ümumi qulluq. Bioloji zədələnmə ocağında yoluxucu xəstəliklər zamanı ilk tibbi yardım. Qəzalar və fəlakətlər zamanı tibbi yardım. Suda boğulma, onun növləri. Mexaniki asfiksija zamanı ilk yardımın texnikası. Suda batanların xilas edilmə üsulları və</p>	3		

		onlara ilk tibbi yardımın göstərilməsi. Süni tənəffüsün verilmə qaydaları. Bağırsaq infeksiyaları. Virus hepatitləri. Kəskin zəhərlənmələrdə ilk yardımın təşkili. Qida zəhərlənmələri zamanı ilk yardım tədbirləri. “Kəskin qarın” haqqında anlayış. Kəskin peritonit: əlamətləri, ilk tibbi yardım. Tetanus və qazlı qanqrena. Yaniqlar, donmalar, elektrozədələr: ilk tibbi yardım. Yaralar. Cərrahi infeksiya, antiseptika və aseptika üsulları. Desmurgiya. Sidiyin miqdarı, tərkibi və xassələri. Kateterizasiya.		1	
4	10.10.2018	<p>Mühazirə 4. Əməyin mühafizəsi. İstehsalatda həyat fəaliyyətinin ümumi məsələləri. İnsan fəaliyyətinin formaları, təhlükə haqqında anlayış, əmək fəaliyyətinin təmin edilməsində profilaktik tədbirlərin rolü.</p> <p>İnsanın yaşayış və iş mühitində neqativ amillər. Metroloji parametrlər və onların insan orqanizminə təsiri, onlardan mühafizə tədbirləri. Neqativ amillərin parametrlərinin ölçülməsi üçün istifadə edilən cihazlar. Komfort iş şəraiti</p> <p>Təhlükəsizlik texnikası və həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyi (elektrik təhlükəsizliyinin təmini, texnoloji avadanlıqların istifadəsində təhlükəsizlik tədbirləri). Qurğu, cihaz və aparatların etibarlılığının, möhkəmliyinin təhlükəsizlikdə rolü. Fərdi təhlükəsiz geyimlər, vasitələr və onların təhlükəsizlikdə rolü.</p> <p>Yanğın, partlayış hadisələri və həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyi. Otaqda və binada tez alovlanan və alışan maddələrin olub olmamasının tədqiqi.</p>	3	1	
5	17.10.2018	<p>Mühazirə 5. Vahid Sağlamlıq (One Health) İnsan, heyvan və bitki daxil olmaqla qida və ətraf mühitin ən yaxşı sağlamlığına nail olmaq üçün müxtəlif yerli tədbirlərin təşkil edilməsi yolları, məlumatların effektiv yayılması yollarının və xəstəliklərin idarə edilməsi və qarşısının alınması strategiyalarının planetin vahid sağlamlığında rolü.</p>	2	2	
6	24.10.2018	<p>Mühazirə 6. Mülki müdafiə</p> <p>1) Mülki müdafiə haqqında anlayış. Fövqəladə hallar və onların xarakteristikası. Respublikamızın ərazisində baş verə biləcək təbii və texnogen xarakterli fövqəladə halların xarakteristikası və onların nəticələri. Hərbi xarakterli fövqəladə halların xarakteristikası. Nüvə partlayışının səbəbləri, onun canlılara zədələyici amilləri, binalara və qurğulara dağıdıcı təsiri. İşıq şüalanması və bunun nəticəsində yanğınların baş verməsi.</p>	3	1	
7	31.10.2018	<p>Mühazirə 7. Otaqda metroloji şəraitin və iş tozluğunun tədqiqi. Radioaktiv zəhərlənmə zonaları, nəticələri və ionlaşdırıcı şüaların insan orqanizminə, cihaz və avadanlıqla təsiri. Kimyəvi zədələnmə ocaqları və xarakteristikası.</p> <p>Mühazirə 8. 2) Fövqəladə hallarda yaranmış şəraitin qiymətləndirilməsi. Radioaktiv, kimyəvi, yanğın şəraitləri haqqında ümumi anlayış, bu şəraitlərlə əlaqədar kəşfiyyatlar</p>	3	1	

		və kəşfiyyatlardan alınan məlumatlar əsasında həqiqi şəraitin qiymətləndirilməsi, ehtimal olunan şəraitin proqnozlaşdırılması və qiymətləndirilməsi. Nüvə partlayışı və radasiya səviyyəsinin eyni vaxtda olması haqqında ümumi məlumat.		
8	07.11.2018	Mühazirə 9. Radioaktiv maddələrlə zəhərlənmə, zəhərlənmə zonasında şüalanma dozasının, zəhərləyici maddələrin dayaniqliqlarının müəyyən edilməsi və bu zonada təhlükəsiz qalma müddəti. Fəhlələrin, qulluqcuların, əhalinin və dəstələrin şəxsi heyətinin təyini və mühafizə vasitələrində qalma müddətinin müəyyən edilməsi. Zəhərlənmə zonasında obyektlərin və texnikanın dayaniqliqlarının müəyyən edilməsi. Radasiya və kimyəvi kəşfiyyat haqda anlayış. Dozometrik cihazlar, onların təsnifati, əsas xarakteristikaları və onlardan istifadə edilmə qaydaları. Tibbi xidmətin kimyəvi cihazları, təyinatı və quruluşu.	3	1
9	14.11.2018-	Aralıq imtahan (1-6 mühazirə və təcrübə məşğələləri)		
10	14.11.2018	Mühazirə 10. 3) Fövqəladə hallarda əhalinin mühafizəsi. Fövqəladə hallarda Mülki Müdafiənin rolü, qüvvələri, onların vəzifələri və yaradılması. Fövqəladə hallarda Dövlət sistemi və onun əsas vəzifələri. Fövqəladə hallarda əhalinin mühafizəsinin əsas prinsipləri və üsulları. Mülki müdafiə mühafizə qurğuları, onların təyinatı və təsnifati. Sığınacaqlar, onların həcmi - planlaşdırma, konstruktiv, mühəndis-texnika avadanlıqları və sığınacaqların iş rejimləri.	2	
11	21.11.2018	Mühazirə 11. Sadə və radasiya daldalanacaqları, onların mühafizə qabiliyyətlərinin yüksəldilməsi yolları. Mühafizə qurğularının sülh dövründə saxlanılması və istifadəsi. Fövqəladə hallarda fərdi və tibbi mühafizə vasitəleri, onların təsnifati və istifadə edilməsi qaydaları. Fövqəladə hallarda obyektlərin iş fəaliyyətinin və əhalinin mühafizə rejimləri, dozometrik və kimyəvi nəzarətin təşkili.	3	1
12	28.11.2018	Mühazirə 12. 4) Fövqəladə hallarda obyektlərin işinin dayaniqliyi (mövzuda ixtisasa uyğun yanaşma). Fövqəladə hallarda obyektlərin iş dayaniqliyi haqda anlayış, mahiyyəti, təsir edən amillər və dayaniqliq dərəcəsinin qiymətləndirilməsi. Mülki müdafiənin mühəndis-texniki tədbirlərinin layihələndirilməsində normalar və bu normaların həyata keçirilməsi. Fövqəladə hallarda obyektlərin iş qabiliyyətinin yüksəldilməsi yolları və üsulları. 5) Fövqəladə halların nəticələrinin aradan qaldırılması (mövzuda ixtisasa uyğun yanaşma). Fövqəladə halların nəticələrinin aradan qaldırılmasının nəzəri əsasları, bərpa işlərinin növləri, işlərin növbəliliyi, ardıcılılığı və mərhələlərlə aparılması.	3	1
13	05.12.2018	Mühazirə 13. Fövqəladə halların nəticələrinin aradan qaldırılmasına cəlb edilən qüvvə və vasitələr. Xilasetmə və digər təxirəsalınmaz işlərin (XvəDTİ) məqsədi, tərkibi və icrasının xüsusiyyətləri. XvəDTİ aparılmasının taktiki üsulları, istehsalat qəzaları və	3	1

		fəlakətlərin nəticələrinin aradan qaldırmaq üçün qüvvə və vasitələrin qruplaşdırılması. XvəDTİ icrasının xüsusiyyətləri, təbii fəlakət və istehsalat qəzalarının nəticələrini aradan qaldırarkən mülki müdafiə dəstələrinin fəaliyyətinin təminini, ərzaq və sənaye mallarının mühafizəsi və zərərsizləşdirilməsi. XəDTİ mənəvi və psixoloji hazırlığı.		
14	12.12.2018	<p>Mühazirə 14.</p> <p>6) Fövqəladə hallarda rabitə, xəbərdarlığın təşkili və həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyi nin təminini.</p> <p>Fövqəladə hallar zamanı idarəetmə və idarəetmə məntəqələri, təyini və yerləşdirilməsi. İdarəetmənin növləri, mülki müdafiədə rabitə və xəbərdarlıq sistemləri, onların vəzifələri, təşkili prinsipləri və rabitə xəbərdarlıq vasitələri. Obyetlərdə, şəhərlərdə rabitə və xəbərdarlığın təşkili.</p>	3	1
15	19.12.2018	<p>Mühazirə 14 davamı.</p> <p>Xəbərdarlıq siqallarının verilmə qaydaları, əhalinin, idarəetmə orqanlarının və qüvvələrin təşkili, planlaşdırılması, təlimin prinsiplərinin metod və formaları.</p> <p>7) Fövqəladə hadisələrdən mühafizə sahəsində əhalinin hazırlanması.</p> <p>Fövqəladə hadisələrdən mühafizə sahəsində əhalinin hazırlanması Mülki müdafiənin əsas vəzifələrindən biri kimi. İdarəetmə orqanlarının və qüvvələrin fövqəladə hallara hazırlığı.</p>	2	2
16	26.12.2018	<p>Mühazirə 15.</p> <p>İşləyən və işləməyən əhaliyə Mülki müdafiənin öyrədilməsinin təşkili, planlaşdırılması və öyrədilməsi. Obyektdə Mülki müdafiə üzrə hazırlıq planlarının tərtibi, obyekt mülki müdafiə rəhbərinin əmri və tədris ilində Mülki müdafiə üzrə tədbirlərin təqvim planlarının tərtibi.</p>	1	3
		Final imtahanı		

Bu tədris programı fənn haqqında tam məlumatı özündə əks etdirir və hər hansı dəyişiklik barədə öncədən xəbər veriləcəkdir.